Nou llibre de M. Pérez Bonfill

Dilluns 17 d'octubre, Òmnium Cultural de les Terres de l'Ebre va organitzar la presentació pública del darrer llibre de poemes *Giny d'aigua*, de Manuel Pérez Bonfill (Tortosa, 1926), editat pel Servei de Publicacions de la URV, en col·laboració amb Amics de l'Ebre, de Tortosa, i Cossetània edicions i Arola editors, de Valls i Tarragona, respectivament.

Aquest volum, llargament inèdit, s'incorpora a una obra poètica -breu, però intensa- que ha marcat l'obra literària de conjunt de l'escriptor, professor, crític, traductor i director teatral tortosí: l'humanisme existencial, un realisme social barrejat amb un llenguatge literari no convencional i un compromís polític i cultural amb el destí del poble al qual pertany.

El conjunt d'aquestes traces dóna un poemari, fet d'un sol poema, extens, intens i artesà, fet per posar en relleu el treball i la saviesa tècnica i arquitectònica, derivades d'una feina, antigament molt apreciada, com era la de mestre d'aixa o calafat, destinada a la construcció d'embarcacions per a navegar per l'Ebre.

En honor d'aquesta ancestral ocupació, i d'un dels seus màxims artífexs, el Vell Solapa, darrer mestre d'aixa de Tortosa, Pérez Bonfill ha anat elaborant -de fa anys, com diem- una simfonia poètica, composta de divuit capítols, que són altres tants poemes, destinats a configurar els processos necessaris per a construir una muleta, "embarcació de riu, de gran tradició a l'Ebre, i que es construïa a les drassanes de Tortosa", com declara l'autor a l'inici. Al final, el mateix autor constata que "aquest poemari ha avarat mercès al llibre inèdit de Ferran Vilàs, fill de Solapa, el darrer mestre d'aixa de Tortosa, que explica de debò com es basteix una muleta". I, justament, és Ferran Vilàs, dibuixant i pintor, qui il·lustra aquestes pàgines amb significatives imatges al tremp corresponents a aquest procés de bastir la muleta.

Estic convençut que, dintre l'obra literària total de Manolo, aquest llarg poema unitari quedarà, sens dubte, com una peça major. Per diverses raons: per la seva riquesa lèxica monumental i per fer veure la similitud existent entre la construcció (no pas fàcil) d'una muleta per navegar (el giny d'aigua del títol) i la construcció humana d'un mateix (no menys fàcil), construint-la.

Es tracta de l'explicació pensada de la realitat, és a dir, filosofia en totes les seves variants: de la metafísica a la realitat diària, dels coneixements tècnics a l'aspiració lírica de l'obra ben feta i de la idea del projecte a construir a la realitat de la mort, tot entre el desig de permanència i la mutabilitat dels mateixos fenòmens vitals, exemplificats en la sentència d'Heràclit -tan apropiada en aquest cas- que indica que "No és possible ficar-se dues vegades en el mateix riu".

És molta, per tant, la riquesa simbòlica, filosòfica i lingüística que atresora aquest llibre, fet i refet amb la saviesa i passió dels "sabers inútils" (tan apreciats per l'autor), com si es tractés d'un Breviari d'Hores que cap a la butxaca de l'abric i que, cadascú de nosaltres, talment un mantra budista, podrà, si vol, anar recitant.

Per la intensitat de llengua i substància metafòrica, *Giny d'aigua* em recorda *Primera història d'Esther*, de Salvador Espriu, de 1948, escrita en aquella època funerària perquè tothom sabés, en el futur, que hi hagué una llengua que era la catalana.

Font: biblioteca.tortosa.cat